

Список використаних джерел

1. Жук В. Напрями підвищення соціальної відповідальності бізнесу на місцевому рівні [Електронний ресурс] / В. Жук; Нац. ін.-т стратег. досліджень. – 2007. – Режим доступу: old.niss.gov.ua/monitor/november/13.htm.
2. Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.svb.org.ua/sites/default/files/201309_strategiya_spryannya_rozvitku_svb_v_ukrayini.pdf.
3. Березіна О. Ю. Теоретичні підходи до визначення поняття «корпоративна соціальна відповідальність» / О. Ю. Березіна // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2010. – Вип. 3 (53). – Ч. 1. – С. 223-225.
4. Головінов О. М. Соціальна відповідальність бізнесу: українські реалії і проблеми / О. М. Головінов // Економічний вісник Донбасу. – 2014. – № 2. – С. 187-192.
5. Колот А. М. Корпоративна соціальна відповідальність і проблеми її сприймання суспільством / А. М. Колот // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. – 2013. – № 2. – С. 6-15.
6. Бегма Ю. К. Якісне дослідження методів впровадження соціальної відповідальності бізнесу в Україні / Ю. К. Бегма, О. Ю. Вінніков, О. І. Редько. – К: [б. в.], 2006. – 129 с.
7. Минфин: финансовый портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.com.ua/>.
8. Динаміка суми заборгованості із виплати заробітної плати (2010-2016 роки) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.org/operativ/operativ2015/gdn/prc_rik/prc_rik_r/dsz_r_U.html.
9. Шляга О.В. Проблеми заробітної плати в Україні та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс] / О.В. Шляга, Л.О. Пархоменко// Економічний Вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2014. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_6_044.pdf.
10. Довкілля України: статистичний збірник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.org/druk/publicat/Arhiv_u/07/Arch_dov_zb.htm.
11. Затраты на охрану и рациональное использование природных ресурсов по видам природоохранных затрат в 2015 году [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.org/operativ/operativ2015/ns_rik/ns_rik_reg/vorvp_r/vorvp_r_15.htm.

С. М. Грибкова
канд. техн. наук,

І. О. Цинько

Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ

АНАЛІЗ СТАНУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Не потребує доказів той факт, що основні засоби є найнеобхіднішими та найбільшими активами будь-якого промислового підприємства. Без них виробничий процес є абсолютно неможливим. Тому постійний нагляд за станом основних засобів, їх попереджувальне технічне обслуговування та підтримка в дієпридатному стані, безперервне оновлення та модернізація знаходяться під пильним наглядом виробничників. Бо саме стан цих активів дозволяє підприємствам випускати конкурентоспроможну продукцію, а в кінцевому результаті отримувати достатній для подальшого розвитку розмір прибутку.

У теперішній час основні засоби промислових підприємств України зношені більш ніж на 50% [1, 2]. І основні проблеми які ведуть до такого стану це:

– дуже низькі темпи відновлення ОВФ, через відсутність коштів. Це спричинене тим, що законодавство України в сфері амортизаційної політики, поперше, спрямоване більш на наповнення бюджету, чим на підтримку діяльності підприємств, і по-друге, відсутній жорсткий контроль за цільовим використанням коштів амортизаційного фонду, і тому багато, навіть прибуткових, підприємств потрапили в замкнуте коло: без обігових засобів не отримати будь-якої продукції, а «будь-яка» продукція, отримана за допомогою зношеного обладнання є неконкурентоспроможною і не принесе коштів и прибутку виробників;

– дуже малий розмір інвестицій в українську економіку [3].

Аналіз останніх досліджень. За останній час цією проблемою опікувались багато вітчизняних вчених. А саме проблемами стану та відновлення основних засобів – О. Денисюк [4], Є. Набок [5], М. Романенко [6], проблеми використання основних засобів та інвестиції в Україні і світі розглядали В. Козаченко, О. Романенко [7], І. Приварникова [8], Д. Кузьмін [9] і О. Кузьмін [10], Ю. Великий [3]. Недосконалість законодавства амортизаційної політики досліджували О. Шумейко [11], І. Лісовський, С. Ядуха [12], Т. Бутинець [13] та інші.

Метою статті є дослідження стану основних засобів промислових підприємств в Україні. Виділення сучасних проблем виробників в сфері оновлення обладнання. Та пошук шляхів щодо вирішення цих проблем.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному світі перед промисловими підприємствами України стоїть мета не стільки розвитку або максимізації прибутків, скільки виживання в жорстких умовах світової економічної кризи, з одного боку, та військово-політичного стану країни – з іншого. Та незважаючи на ці фактори промислові підприємства все ж таки мусять звертати пильну увагу на стан основних засобів з метою підтримки конкурентоздатності своєї продукції.

За даними державної статистики України [1, 2] динаміка змін первісної (переоціненої) вартості основних засобів наведена на рис. 1.

Як видно з рис. 1 вартість основних засобів зростала досить великими темпами, та її можна

найточніше описати поліноміальною функцією $Y = 98702x^2 - 732321x + 2e^6$ з достовірністю апроксимації максимально наближеною до 1, а саме $R^2 = 0,9892$.

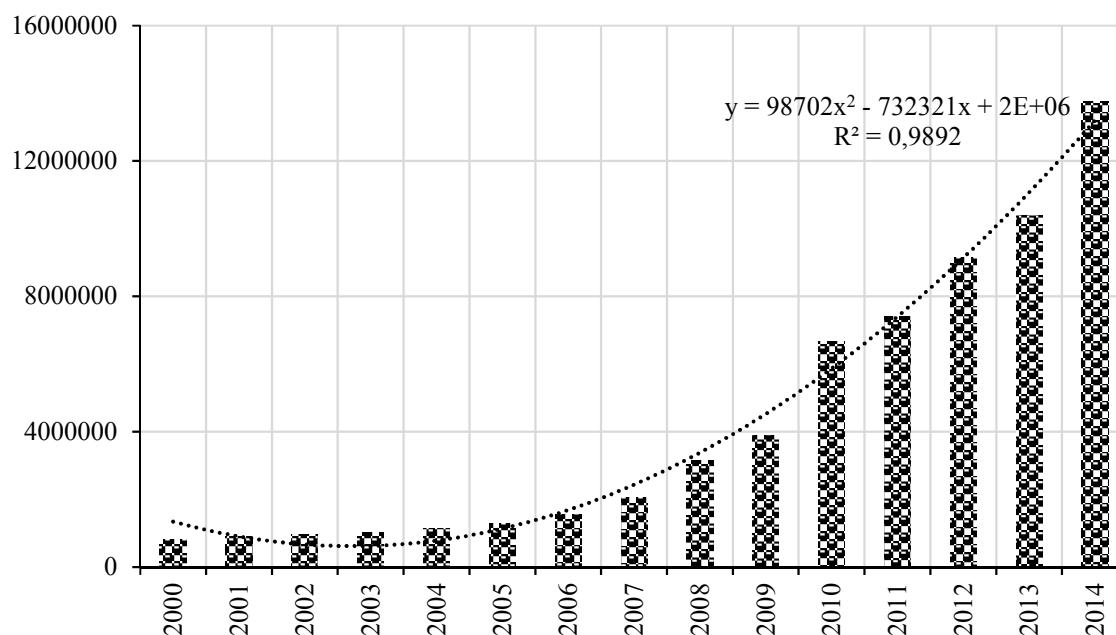

Рис. 1. Первісна вартість основних засобів України в 2000-2014 роках, млн грн

Окремо розраховано темпи приросту первісної вартості основних засобів в 2001-2014 роках, а їх динаміка проілюстрована на рис. 2.

Як видно темпи приросту теж мали тенденцію до щорічного зростання до 2010 року. А вже в 2011-2014 роках темпи приросту знизилися в декілька разів. Але це пояснюється тим, що до статистичних даних перестали включати вартість основних засобів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Далі з тих же статистичних джерел проаналізовано ступінь зносу основних засобів (рис. 3). Незважаючи на збільшення первісної вартості, ступінь зносу також постійно зростає, хоча і з меншою інтенсивністю. Лінія тренду найкраще описується поліноміальною функцією $Y = 0,1601x^2 - 0,4387x + 42,977$ з достовірністю апроксимації наближеною до 1, а саме $R^2 = 0,9491$.

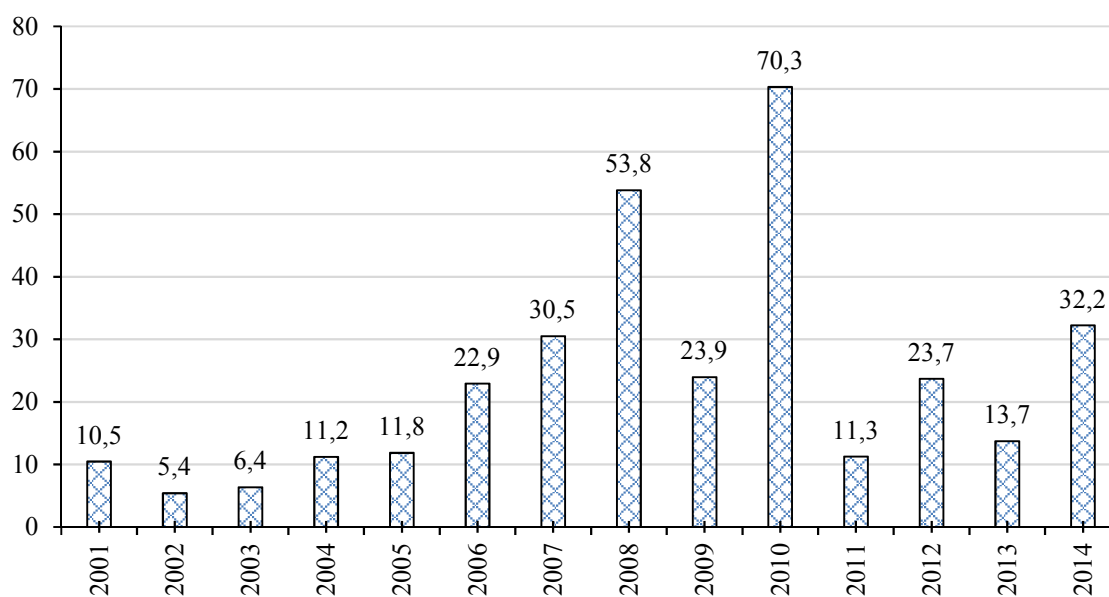

Рис. 2. Темпи приросту первісної вартості основних засобів України в 2000-2014 роках, %

Тобто рис. 3 ілюструє, що незважаючи на приріст вартості основних засобів, їх реальний стан практично не покращується. Починаючи з 2006 року ступінь зносу перевищив 50% і збільшується надалі. І вже в 2014 році загальний ступінь зносу основних засобів України склав 83,5%.

Стан основних засобів окремо в промисловості країни (табл. 1) дещо виділяється із загальної картини. При загальному ступені зносу у 83,5%, в промисловості він трохи менший – 60,3%. І менший за все ступінь зносу саме в переробній промисловості – 56,9%, а найбільший у добувній – 65,3%.

В табл. 2 розрахована структура основних засобів України за видами економічної діяльності у 2013-

2014 роках. Так майже 2/3 від вартості – це доля основних засобів, які використовуються в сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності. В ці роки вартість основних засобів збільшилася з 61,6 до 70,9% в структурі. Це логічно, бо, по-перше, Україна є транзитною державою і тому транспортна інфраструктура переважає в народному господарстві. І, по-друге, як відомо, в останні роки стрімко розвивається Інтернет-торгівля, що сприяло розвитку поштових та кур'єрських перевезень.

Другою за величиною в структурі є промисловість, але її доля знизилась з 16,8 до 14,1% (без зниження вартості основних засобів). Тобто вочевидь є зміна курсу країни з промислової держави саме на транзитно-транспортну.

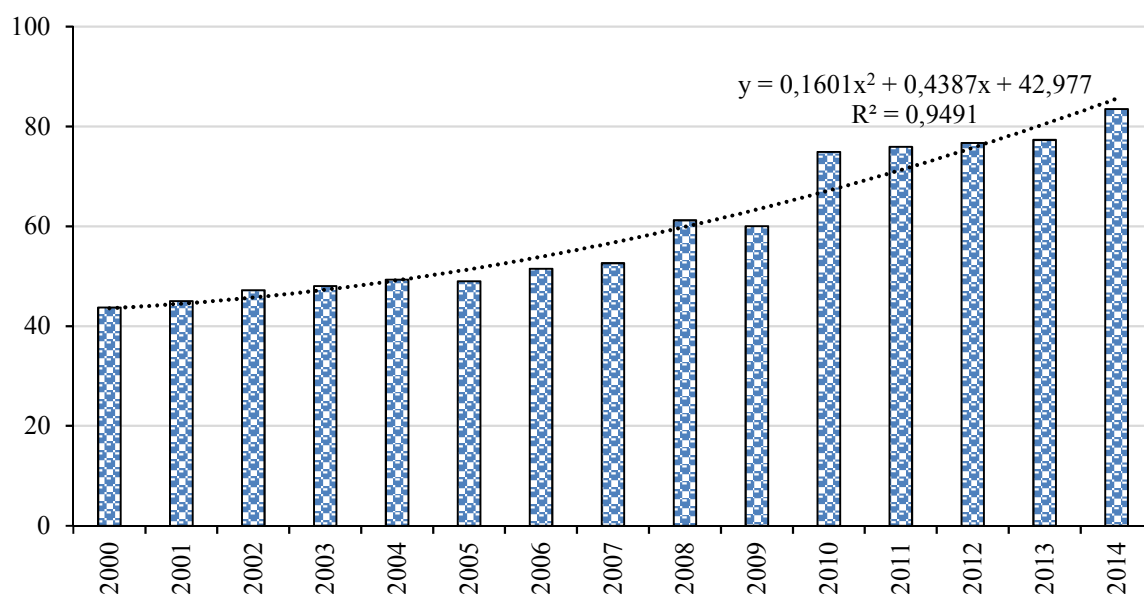

Рис. 3. Ступінь зносу основних засобів України в 2000-2014 роках, у %

Таблиця 1

Наявність і стан основних засобів в промисловості України за 2014 рік

Галузь	У фактичних цінах на кінець року, млн грн		Ступінь зносу, %
	первісна (переоцінена) вартість	залишкова вартість	
Усього	13752117	2274922	83,5
У тому числі промисловість:	1937821	769518	60,3
- добувна промисловість і розроблення кар'єрів	362722	125714	65,3
- переробна промисловість	756277	325762	56,9
- постачання електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря	758886	292657	61,4

Таблиця 2

Вартість основних засобів України за видами економічної діяльності у 2013-2014 роках, млн грн [1, 2]

Види діяльності	2013	2014	Структура, %	
			2013	2014
Усього (16 видів діяльності за КВЕД-2010) у тому числі:	10401324	13752117	100,0	100,0
Промисловість	1749110	1937821	16,8	14,1
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	6403272	9752902	61,6	70,9
Інші види діяльності	2248942	2061394	21,6	15,0

На всі інші 14 видів економічної діяльності за КВЕД-2010 припадає 21,6% в 2013 році і тільки 15% в 2014 році.

Рис. 4 ілюструє динаміку зростання вартості основних засобів в промисловості України в 2000-2012 роках. Вартість основних засобів щорічно збіль-

шується, як загалом по промисловості, так і в окремих складових.

Найбільшу долю в промисловості займає переробна, трохи менше – виробництво та розподілення електроенергії, газу та води, і найменше – добувна галузь промисловості.

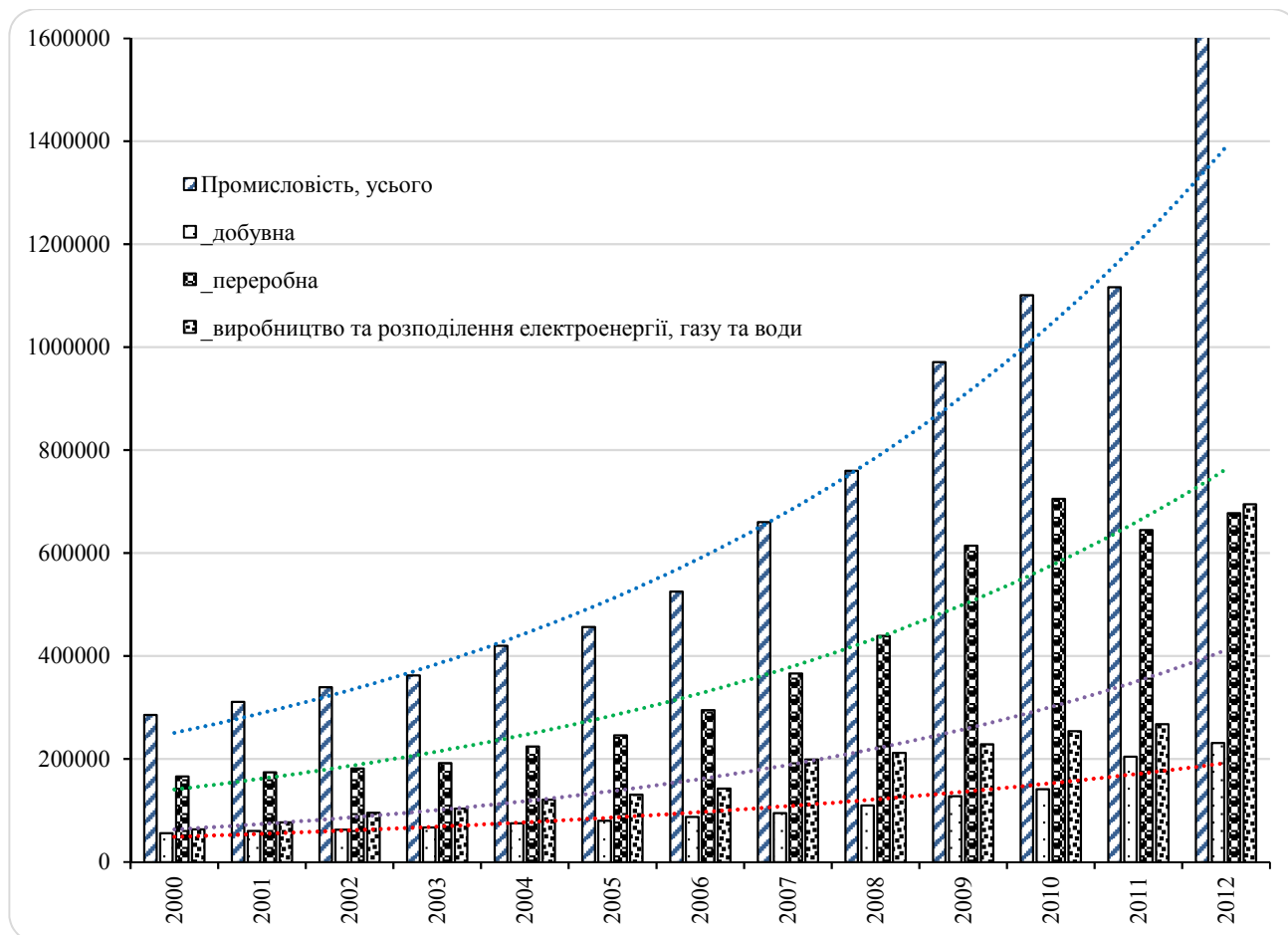

Рис. 4. Динаміка зростання вартості основних засобів в промисловості України в 2000-2012 роках, млн грн

Вартість основних засобів добувної галузі зростає рівномірно, а ось у галузі виробництва та розподілення електроенергії, газу та води в 2012 році спостерігається стрибок вартості, у результаті чого ця галузь випередила переробну.

Висновки

Таким чином, у результаті поверхневого аналізу стану основних засобів України 2000-2014 роках, зроблено наступні узагальнюючі висновки:

первісна вартість основних засобів країни постійно зростає, незважаючи на економічні, геополітичні та інші проблеми, але ступінь зносу також досяг критичного рівня;

при цьому, ступінь зносу в промисловості хоча і не малий, але значно менший від загальної величини зносу всіх основних засобів. Найменший ступінь зносу в переробній галузі;

за останні роки Україна перетворилася з промислової на транзитно-транспортну державу, про що свідчить доля вартості основних засобів по видах дія-

льності. Що на думку авторів не є позитивною тенденцією.

От же, на даний час тільки один фізичний знос основних засобів є чи не найголовнішим чинником зниження конкурентоздатності вітчизняної промислової продукції. А якщо додати і моральний знос, то майбутнє промисловості стає зовсім непривабливим. До того ж, зважаючи на низьку платоспроможність багатьох підприємств, на низький рівень залучення інвестицій в оновлення основних засобів, можна сказати, що вирішення цих проблем і є першочерговим завданням при розв'язанні проблем української економіки. І одним з найдоступніших шляхів є застосування фінансового лізингу, який дозволяє значно оновлювати основні засоби без значних одноразових капіталовкладень.

Список використаних джерел

1. Державний комітет статистики України / Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

2. Основні засоби України / відп. за вип. І.С. Петренко // Статистичний бюлетень. – 2015. – № 03.4-22/365-15.
3. Великий Ю. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності машинобудівних підприємств за рахунок власних коштів / Ю. Великий // Економіка. – 2011. – №2 (106). – С. 16-19.
4. Денисюк О. М. Аналіз стану та ефективності використання основних засобів на підприємствах машинобудівної галузі вінницької області [Електронний ресурс] / О. М. Денисюк // Ефективна економіка. – 2015. – Вип. №9. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4468>.
5. Набок Є. В. Стан основних засобів вітчизняних підприємств у порівнянні з досвідом розвинутих країн / Є. В. Набок // Бізнесінформ. – ХНЕУ, 2013. – № 10. – С. 194-198.
6. Романенко М.А. Ефективність використання основних виробничих фондів та розробка пропозицій щодо її поліпшення // Держава і регіони. – 2007. – № 3. – С. 318-321.
7. Козаченко В. М. Проблеми використання основних виробничих фондів в Україні та світі / В.М. Козаченко, О.В. Романенко // Вісник Хмельницького національного університету: Економічні науки. – 2011. – № 3, т. 1. – С. 157-160.
8. Приварникова І.Ю. Тенденції використання та оновлення основних засобів промислових підприємств / І. Ю. Приварникова // Вісник Запорізького національного університету. – 2011. – №1(9). – С. 65-74.
9. Кузьмін Д.Л. Основні засоби та основні фонди: порівняльний аспект / Д.Л. Кузьмін // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – Вип. 2 (23). – С. 148-155.
10. Кузьмін О. Економічна ефективність використання основних засобів підприємства / О. Кузьмін // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – №20(9). – С.240-245.
11. Притула А.І. Роль амортизаційної політики у відтворенні основних засобів промислових підприємств України / А.І. Притула, О.Ю. Шумейко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. №8. – С. 588-593.
12. Лісовський І. В. Вплив амортизаційної політики держави на стан основних засобів підприємства / І. В. Лісовський, С. Й. Ядуха // Вісник Хмельницького національного університету: Економічні науки. – 2009. – № 4, т. 1. – С. 7-73.
13. Бутинець Т.А. Основні засоби: точка зору економіста / Т.А. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – Вип. 2 (23). – С. 22-36.

О. А. Грішнова

д-р екон. наук

Київський національний університет імені Тараса Шевченка,

О. С. Зайчко

Київське представництво Айсек в Україні

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ ПЕРСОНАЛУ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ Й НОВІ ВИКЛИКИ

Постановка проблеми. Швидкий розвиток новітніх технологій на основі цифрових даних в світі призвів до зміни багатьох соціально-економічних процесів, способу сприйняття інформації та підходу до взаємодії з людьми. Наразі важко передбачити, в якому напрямі розвиватимуться новітні технології, однак уже з упевненістю можна говорити про їх проникнення в більшість сфер економічного та суспільного життя. Не стала винятком й сфера HR (управління персоналом), фокусом для якої є впровадження новітніх технологій для поліпшення організації й підвищення ефективності праці.

З іншого боку, використання найбільш дієвих методів роботи з персоналом задля забезпечення високої продуктивності та лояльності, є чи не найголовнішим питанням економіки персоналу по всьому світу після 2015 року, що за даними Товариства з управління людськими ресурсами був визнаний найважчим періодом для найму протягом останніх чотирьох років [1]. Тому питання використання новітніх підходів, а саме впровадження цифрових технологій в HR практиці, відповідно до міжнародних досліджень є світовим трендом вже кілька років поспіль.

Проте вивчення цього явища поки що носить поверхневий характер. Дотепер немає чіткого визначення – що саме слід вважати цифровим (діджитал) підходом, а також повністю не розкрито можливі напрями використання цифрового підходу, методик оцінки його ефективності та методи впровадження на підприємстві.

Саме тому **метою цієї роботи** є висвітлення сутності діджитал підходу до управління персоналом, поглиблене дослідження напрямів його впровадження в сучасних економічних умовах України та світу, а також попередня оцінка ефективності такого підходу та напрямів його розвитку в Україні.

Виклад основного матеріалу. Для розкриття суті явища передусім необхідно визначити поняття терміну «діджитал HR». Діджитал HR (англ. digital HR у перекладі означає «digital» – цифровий, «HR» – людські ресурси, тобто цифровий підхід в управлінні людськими ресурсами, або, як наразі заведено говорити, в економіці персоналу). Такий підхід передбачає використання всіх варіацій цифрових та інших новітніх технологій і суттєво розширює можливості компаній ефективно організувати процес роботи з персоналом